

rođu oduzdu, a da za to još uvijek teče
hrvatska krv u žilah Lošnjana i Lošnjaka,
da njihova imena, njihovo hrvatsko porijeklo
kažu, da i obće u njih još hrvatsvo tinja.
Nadživlja Lošinja i imenito onim, koji u
njem hrvatsvo bude. Gromovići „živio“
zaorili su dvoranom i van nje.

Prije odlaska sakupilo se je prilično
ljudi na obali, i bilo je sve mirno i u redu.
Kad su se izletnici ukrcali, i kad se je
parobrod počeo od obale odaljavati, zapo-
zabili su na jednu ladju desetak „muna-
rija“, dječaraca, „komandirantih“ dvojicom
trojicom odraslih mladića, stalno opojenih
talijanskom avitom kulturom. Jedan njih
zabó je prste u usta pak zavizdano što su
mu usta dala a za njim su zviždali oni
dječarci u ladji. Prestali su zapanjeni kao
„cok“, kad su na to izletnici i izletnice
najpripijanije mahali ruci i klicali: „živio“
Lošinja i tamošnjim Hrvatim i Hrvaticeim.
Odvratili su jim gospođa i gospođe sa
obale i pozdravljali jih mnogi drugi iz
svojih kuća. Ovo je izletnike i izletnice
osobito ugodno iznenadilo. Krv nije voda.
Parobrod se je mirno vraćao. Na njem
vladala je neobična živost i veselost. Glasba
svake toliko igra hrvatske komade, mladi
pievaju, stariji razgovaraju. Sve je veselo,
sve je zadovoljno, sve upravo oduševljeno.
Dvije gospođice sabrale su također mila-
dara za našu družbu s Cirila i Metoda.
Živile!

Ti mi veliš...

Ti mi veliš: „Hrvat nisi,
Kad ne pijes rujna vina,
I s tog Tebi na srdašcu
Ni ne leži otadžbina.“

„Ded polako nemoj tako
Kano handžar rieču sječi,
Radje slušai, pomno slušaj
Što ću suda Tebi reći:“

Mudri ljudi uvijek vele
Da s' u vinu pamet gubi,
Um pak vedar onom treba.
Kojoj svoj domak vjerno ljubi.

I s tog, mjesto rujna vina,
Ja Ti pijem vodu bistru
Da se trizno borit mogu
Za tu milu moju Istru.

A Ti pobro pij i dalje,
Slaru češ i time steči,
I nad Tvojim će nad grobom
Sav hrvatski narod reći:

„Slava onom, što tuj leži,
Jer je za dom mnogo pio“,
Za mo' j' dosti, da mi kažu,
Da sam čestit Hrvat bio“.

Emin.

Fračina i Jurina

Fr. Poznaš onu najnoviju pićansku?
Jur. No?
Fr. „Nella patria dei orseti, non si parla
ko talijan“.

Jur. A ča će to reć?
Fr. Da ki biva s medvedi, mora se navadit
po medvedju talit.

Jur. Tako ča im je propalo tovarsko društvo?
Fr. A bi ga vrag, zač osluna još se kadagod
zatuli.

Različite vesti.

Crveni listići. Današnjemu broju
priložili smo mnogim našim predbroj-
nikom crvene listiće, kojimi ih pozivi-
ljemo, da izplate stari dug, a nekoi
letošnju predplatu. Ovakó ćemo pozvati
još jednom i ostale dužnike, te ne-
bude li ni to pomoglo, izručiti ćemo
svih, koji nam duguju predplatu više
od jedne godine, odvjetniku, koji je
jurve podnio proti nekoiim tužbá na
sud. Koji dobije dakle tužbu, neka se
obrati na dotičnoga odvjetnika, jer mi

nećemo da imademo pošla sa nemarni-
mi predbrojnicim i stariim dužnicim.

Tako će dotičnici imati osim sra-
mote i škodu, jer nijedan odvjetnik
neće badava raditi.

Čekali smo dugo, moliti opet i
opet, a kad sve to ne pomaže, neka
sud reče svoju.

Dr. Niko Fabijanić, objavljeni liečnik
na otoku Krku za krčku, puntarsku i vrbičku
občinu, bio je imenovan občinskim liečnikom
za Volosko-Opatiju. Čestitamo i njemu i občinu.
Imenovanja: C. tr. obrtni nadzornik
g. Oskar Pulley bijaše imenovan višim nad-
zornikom. Čestitamo!

Upravitelj ministarstva nauke imeno-
vao je namjestnoga učitelja u Trentu g.
Lahmnera pravim učiteljem na c. k. gi-
mnaziju u Kopru.

Diocezansko vjesti. Nj. Veličanstvo
cesar i kralj Fran Josip I. imenovao je ku-
rnatnoga kanonika Josipa Fondt nadpopom-
ničnikom kolegijatne crkve u Piranu; zatim
profesora na učiteljsku u Kopru g. Benatti-
a i župnika u Bujali gosp. Godinu kanonici
sustolnoga kaptola u Kopru.

Župe upravitelj u Topolovcu g. J.
Knaus premješden je u istom svojstvu u
Cernicu, a g. Vj. Brozović iz Cernice u
Bačicu; g. Pospisliš kapelan na Gradinju
premješden je u Berda kod Buja. Proti g.
Knausu i Pospislišu radili su istarski talij-
anaci svimi sredstvi, da ih maknu s nj-
lovih dosadašnjih mjesta i — uspjeli su!

Odlikovanje. Učiteljsko društvo za ko-
parski politički kotar odlikovalo je prvaj. g.
Antuna viteza Klotića-Sablada v-
skoga, c. k. zemaljskoga školskoga nad-
zornika tim, da ga je imenovalo počasnim
članom za njegove zasluge na školskom polju
prigedom njegove 25 godišnjice nadzorničtva.
Čestitamo!

Izlet u Prag bijaše usljed želje mnogih
slovenskih rodoljuba odroten od 1. na 9.
septembra. Izlet biti će već sam po sebi nešto
izvanredno, a užitak na putu u Češkoj, naposa
u zlatnom Pragu bez dvojbe krasan.

U Pragu ući će se u isto doba i nekoi
naši rodoljubi iz Istre, koji polaze tamo na
izložbu i u posjete braći češkoj.

Ogromna slika o bitki kod Custozze. U
prostorijah ovdajšnjeg društva „Austria“ iz-
ložena je ogromna slika, koja plastično pre-
dočuje bitku kod Custozze, gdje su dobili
junački Talijani — kano i obično — preko
glave batina.

Sliku je vredno viditi, radi patriotske
težnje i zbog njezine unutarnje vrijednosti.

Pod sjefinom krilatoga lava! Prošle
nedjelje stiglo je posebnim parobrodom u
Piran do 500 Rovinjaca. Tako pišu talijanski
listovi.

Dolazak bijaše svečan, doček veličanstven,
kakra Piran ne vidje od onih blaženih vre-
mena, kad je u njemu zapovjedao krilati lav
sv. Marka.

Nakon pozdrava na obali poduze se pr-
vaci Pirana i Rovinja, na čelu im načelnici
obiju gradova, u gradsku kuću. Stupiv načel-
nici na balkon poduze si ruke uz silno odo-
bravanje dolje sakupljenog pučanstva. Oduše-
vljenje bilo je takovo, da se je činilo kako nad
balkonom leprša svojimi krili koment lav sv.
Marka i to uprav nad glavami gg. načelnika.

Na občinskom uredu podpisaše službeni
epis, kojimi se sklapa mir za sva vremena
između Piranaca i Rovinjaca.

Nakon toga bijaše svečana gostba. Go-
vorilo se obilno a koji njo mogao do rieči,
govorio je kretno, pogledom itd.

Taj bombastični opis vadiamo iz talijan-
skih listova, koje će bez dvojbe nadkrstiti
buduća „Istrijca“.

U tom događaju naziru ozbiljni ljudi
komeđijašto, dobitim tvrde drugi, da se je
rečenoga dana odigrala jedna stranica mlje-
tačke poviesti u maloj istarskoj republici.

Iz Kastva pišu nam 1. t. mj.: Nakon
duljeg poboljevanja preminuo je ovdje dne
28. pr. mj. u dobi od 60 godine g. dr. **Vladav**
Kornmüller, bivši naš občinski liečnik, koji
se je bio ovdje stalno nastanio, sagrađiv si
nekadno povrh sv. Lucije udobno stanovanje.
Pokojnik bijaše mirne i dobroćudne naravi te
liepo vidjen od građana i vanjskih občinara.
Dne 30. pr. mj. sproveli smo njegove mrtve
ostanke uz saučesće množine građana i ob-
činara do hladnoga groba. Na lies pokojnika
položila je občina kao bivšemuu visegodišnjemu
liečniku krasan vijenac, a drugi vijenac polo-
žila je pokojnikov rodbina!

Blagomu pokojniku vječni pokoj a nje-
govim milim naša iskrena sućut!

Iz istoga mjesta šalje nam prijatelj sli-
deće o smrti pok. dr. V. Kornmüllera:

Dne 28. augusta o. g. umro je makou
dage i težke bolesti naš občinski liečnik g.
Vjenceslav dr. Kornmüller u starosti od 60.
godina. Rodio se god. 1835. kod Bergrechen-
stetza u mjestu Kornmüllé u Češkoj. Nauka
polazio je u Klatavi; a kasnije „Josefinum“

u Beču. Iz avstrijskih nauka sluzio je osam
godina kao vojnički liečnik, te sudjelovao g.
1859. također u ratu u Italiji. Zatim stupio
u civilnu službu kao občinski liečnik u Ko-
baridu. God. 1875. ode u istom svojstvu u
Podgrad. Od ovog doba služio je sve do svoje
smrti u Istri osim par godina. Većinom služio
je kod nas; ta se uvijek pokazao kao valjan i
vjest liečnik. A i puk je upućivao njegove za-
sluge, pa ga je i čenio.

Kad je kod nas oio harala zadnjeg puta
kolera, pokazao se neumršivim i hrabrim
protiv one zarične bolesti, pa je i njegova
nemala zasluga, što se nije dalje širila. Ali
ipak nije dobio ni pohvale ni odlikovanja kao
njekog drugo, koji nije možda ni vidio kole-
roznog bolesnika ni mrtvaca. Pokojnik nije
imao mogućih zagovorinika, jer se nije htio
klanjati i laskati nikomu. Kao značajan čov-
jek vršio je savjestno svoju službu, pa ni-
komu ništa.

U društvu je bio prijazan i veselo, kao
kakav mladić. U privatnom životu nije nikada
izticao nama kakvu protivnu politiku, već je
uvek e nama kod raznih izbora glasovao, kao
što i njegova čestita obitelj znala se u svakoj
zgodi prilagoditi našim okolnostim.

Pokojnik zavolio je osobito naš Kastav,
gdje si je također sagrađio gospodsku kuću,
da u stare dane u miru sprovodja svoj život.
Ni Bog odličio je drugičje. Lakša mu bila
nasa zemljica!

Nesnozna vrućina uništala je jesensku
hranju, a ono malo grozdja tupa silno radi
suše. Narod je u mnogih mjestih jurve bez
vode, koju mora iz daleka dohvaćati. Grozdje,
koje bijaše pred sušom liepo i zdravo, sad
se na mnogih mjestih opepeliilo, a liešo ofu-
riji peronospora ili pal. I tako nam predstoji
tužna zima, ne bude li nam dobiti Bog kako
inače pomogao. Blagi dažd očekujemo dan-
no, kano jedini spas od posvećamanjeg uni-
štenja grozdja i svega, što bi još ovdje ili
ondje živjeti moglo. Bože! smiluj nam se.

Iz Voloskoga pišu nam konceu augusta:
Javna je tajna, da se i sa nadležne strane
prekorava učiteljstvo, ako se u ovom ili onom
kraju djera ne ponašaju, kako već to školska
pravila zahtjevaju. Da slični priekori nisu
svuda na mjestu, bit će jasno svakom, koji
znade, kakovim nezanimnim disciplinarnim sred-
stvima mogu učitelji razpolagati. Želi li se,
stvima mogu učitelji održati nuždan
stežu, moralo bi se ih u tom i podupirati,
ali nješto toga i javno i tajno i u govoru i
po zakutnim novinama a la „Giovine Pen-
siero“ udara se na učitelje, a da se za nji-
hovu obranu nitko ni ne brine, tako da je
već došlo u móđu, da tja i roditelji večkrat
nahrpuje u školu, da pošteno izgredje učitelja,
ako se je ovaj „drznuo“ da ma i neznanito
kazni kakovog neposlušnog učenika. Takva
šta dogodilo se negdje mjeseca julyja i u našoj
školi. Naš g. učitelj kaznio je nekolicu djece
dvosatnim zatvorom u školi i to u četvrtak,
kad inače nema škole.

Njeka čini mi se Angela Simotić, na-
zvana „Bevilatte“ nabrupsila u školu te na-
valila na učitelja, da zašto joj je kaznio diete,
kad se je u Voloskom uvijek vikalo „avira“,
a nikada „živio“. Uz to mu spocitnula pri-
stranost, a pošto je već odprje kazala jed-
nomu svomu nećaku, da „cosa ti eri matto
venir à scuola“, g. učitelj prijavio ju ravno
sudu. Ovih dana pako obdržavala se razprava,
a lekčiju, koju je gospa „Bevilatte“ tom pri-
godom zadobila, neka si dobro zapamte svi
oni roditelji, koji za svaku mulenčot dolaze
u školu, da im grda i psuju one, koji su postav-
ljeni, da im djecu uče onomu, što je dobro
i plemenito. A „pučskomu osiču“ sa-
ljevali bismo, da prije nego li se obrara
onako smrdno na naše vriedne učitelje, pre-
poruču svojim sumišljenikom, da se onako
brutalno ne opiru naredbom učiteljah, ako im
je u istinu stalo do te toli razvikane školske
discipline.

Najtečaj na dvie državne štipendije
razpisalo je c. k. namjestništvo u Trstu. Svaka
štipendija iznosi 84 for. Pravo imadu na te
štipendije u prvom redu gimnazijalci iz po-
rečke biskupije, koji se kane posvetiti sveće-
ničkom stališu; neima li ovih, gimnazijalci
iz ostale Istre.

Izletnici iz Liburnije u Lošinj. Dne
29. pr. mj. došlo je parobrodom „Ika“ do
sto izletnika iz Liburnije u Lošinj. Društvo
bilo je birano i fino. Sve sama čeljad, koja
znade i što je obraz i što je sviet. Među
izletnicima vidjesmo omiljelog i popularnoga
zastupnika **Spinčića**. Bio je i zastupnik dr.
Maté Tringstić. Po objedu razidjose se ko-
jeznada, dapače mnogo ih pošlo u Veli Lošinj,
gdje bijahu liepo primljeni i odakle su odneli
najbolji utisak. Mi od erca čestitamo onom
dobrom pučanstvu, koje je i ovog puta, kao
i uvijek do sada, znalo primiti i brata i gosta
onim starom slavonskom otvorenošću. Nakon
što su izletnici u liepoj i osimstrijboj zabavi
prošli još par časa u Malom Lošinja, ukrcave
se na odlatak.

Netom se parobrod odmakao, napućena
dječurlija dala maha svom odojcu. Najogar-

nije kretnje i divljačko ulikanje bilo je sa-
kazom „della gentilezza dei nostri figi“.
Osobito su se iztakli nekoi učenici c. k.
koparske gimnazije, a među prvimi najpri
bijaše učenik **Josip Piperaid**, koji se je pro-
ducirao pod nadzorom svoga oca **Leopolda**
Piperata, ravnanjega učitelja u M. Lošinja,
a rodom Dalmatinca, koji kažu, da je već
bio velikim Hrvatom, a i još će biti, kad se
buda naima radilo o koritašcu.

Dok na kraju tražja buka, na paro-
brodu nastala veličanstven prizor. Sav parobrod
kao da bje pokrit sniegom. I gospođa i gospođe
i gospodjice sve to maše bielim rucima. Evo,
pomislih, kako se često braća, po krvi i mleku
jezna, ali razdvojena kulturom: ovi s kraja
kažu, da se drže kulture, koju oni zovu
„avila“, a ta kultura se sastoji u fukarji i
u trivjalnostih; dok su oni na parobrodu
prožeti svježom i živom hrvatskom kulturom,
što u ovoj prigodi dokazuju mašut na po-
zdrav liepom mjestu, u kojem ugodno
prodjelo par sati. Erala vam braćo iz Liburnije!
Vaša osveta bijaše hrvatska osveta, koja se
u tom sastoji, da se i sa neotesancem ponaša
uljudno. Vaš čin vam je na diku, a nama ve-
lika utjeba. Vaša plemenitost dojnula so je
nekoihi naših pučana, te su oni hčeli škakati
razjerati pokrvarenu dječurliju, i bilo bi do
gusta došlo, da se nije mašlo naših, koji su
posredovali, da ih umire, tim više, što mi
bijasmo vrlo zadovoljni sa uspjehom izžaja,
pri kojem je samo bolje odočkočila naša hr-
vatska plemenitina.

Posto izletnici nisu imali nakane, da
ikoga izazivju, i pošto doista nije a ma ni-
čim nitko nikoga izazvao, mi vjerovamo u
obraz i odgoj naših političkih protivnika; te
i nesavjesno, da će oni pokazati svoje ju-
načstvo, ali da nisu to privedili na izdajničku
podmuku, ali možda nebi bilo baš onako.
Ali nek je. Još se hoće par ovakvih izžaja
i onda će se naša hrvatska stvar u Lošinja
naći na pravom putu. Mi s ovim mišle ne
gubimo, nego dobivamo i pred istimi protiv-
nicim, koji napokon u četiri oka sramuju se
svoga postupka, i uvijaju kakvi su palušci.

Malda nisam zaboravio spomenuti, da je
g. **E. Fabiani** (upravitelj kapetanata u odsu-
tstvu **Zuelko**) molio sav prizor s prozora c.
k. poglavarstva, a od silnog uživanja, kažu,
da nije mogao prijaviti svoga smjeska. De-
kako, jedan izkaz proti Hrvatom, sada kad
nas može vriediti kao dobra preporka. Oraj
izkaz bijaše povrieda najelementarnijih pravila
pristojnosti, koji će nam lošijskim Hrvatom
nametnuti dužnosti, od kojih ćemo moći samo
koristi imati.

Nije ono priredio narod, jer narod naš
znade svatoga poštovati, nego je ono djelo
par bezpolica, koji zavudaju jednu djecu na
pogibeljne koraké.

Nije naš Marko Kraljević umro, nego
spava, a kad se probudi, obratunaci će ča i
ovakvimi svojimi protivnicim, kako je prije
obračunao i sa tolikim drugimi. I drugdje se
je ovako radilo, osobito u Dalmaciji, ali da-
nas se već neradi. A vi braćo iz Liburnije,
da ste nam zdravo i veselo!

Sa izletu u Lošinj. Iduci od Maloga u
Veliko Selo, sretnah jednog Lošnjana iz-
bran. U razgovoru s njime upitah ga, što da
drži domaći sviet do „pučjskog osiča“, na
što mi on odgovori u kratko:

- Mi ga tako ne zovemo.
- A kako dakle?
- „Mazićinaka“, odvrti seljak.
- A što to znači?
- Što? „Mazićinaka“ vam je nešto, što
na dlaku slič, tomu kako vi velite „Osičić“,
drugo vam nemogu reći, jer me je — sram.
- Ah! sad razmijem. Odsada u lapried
moći će sa pisati ovako: — U broju X
pučjske „Mazićinake“ čitali smo itd. Liepo,
liepo. Hvala vam!

Izletnik.
Iz **Cresa** pišu nam 2. t. mj. U broju
34. Naše Sloga“ bio je dopis o naših ne-
vcljah i o rasih naknadnih izborih, koji su se
doista na 23. i 24. pr. mj. odvrsili. Akoprem
vam je Vaš dopisnik obećao, da će vas obe-
vjestiti o uspjehu izbora, ipak ako me nije
preteklo, umoljavam vas, da biste čekali ovih
njekoliko redaka.

Kod poslednjih občinskih naknadnih iz-
bora pozvala je bila izstupišva stranka na
pomoć i vanjske birache, nu ovi se nisu odo-
zvali, kao što su bili već usnried odlučili.
Akoprem se je očitio govorilo i govori se
proti načelniku **Hočeviću**, to je ipak ovaj
put pobudio izstupišvu stranku, te su kod
naknadnih izbora izabrali njegovi pristaei. Mi
se tomu ne čudimo, jer istupišva stranka je
već više puta pokazala, da se ne zna organi-
zirati. Što se tiče vanjskih, to je njim sve-
jedno. Pobedio ovaj ili onaj, jer se niti jedna
niti druga stranka i onako poslje svršanih iz-
bora za njih više ne brine.

U našem mjestu i u drugom smislu: na-
staje velika promjena. Naš vladavrdni i ob-
ljubljeni nadpoplovan naš ostavlja i odlazi
kao novo imenovanu kanonik u Krk. Znat-
ljeljni smo; koga će nam se kao upravitelja
poslati, jer mjesto ploraná je dosta važni.

Razpis natječaja

za gospodarske štipendije

Visoko c. kr. ministarstvo poljodjelstva dozvolilo je odlukom 13. augusta o.g. br. 10660, kao za prošle dvie godine četiri štipendije za mladiće hrvatske ili slovenske narodnosti iz Istre, koji hoće da polaze slovensku zemaljsku poljodjeljsku školu na Grmu kod Norog mjesta (u Kranjskoj) i to dvie štipendije po 100 for. za polazak škole u Gorici i dvie štipendije po 120 for. za školu na Grmu.

Molitelji za ove štipendije imaju podneti svoje molbenice potpisanom namjestništvu do 20. septembra ove godine.

Molbenicima, u kojih neka se izrično navode, da li se molimo samo za štipendiju u Gorici ili samo za štipendiju na Grmu, ili za kojegod, pridači valja:

- 1) krstni list, (za upis u obadvie škole treba je dovršenih 16 godina - iznimice samih 15 godina u slučaju osobito čvrstog tijela, te neprekoračene 24 godine).
2) domovnicu;
3) ličniču svjedodba o dobrom zdravlju i fizične sposobnosti za obavljanje običajnih gospodarskih djela;
4) svjedodba barem o dovršenoj pučkoj školi sa dobrim uspjehom a za školu u Gorici još o vršenju nadaljevalnog tečaja;
5) svjedodbu o ciepljenju kozica;
6) običnaku svjedodba o dobrom ponašanju, potpisanim i od župnika;
7) svjedodbu o imetku i gospodarskih odnošajih molitelja;
8) za školu u Gorici još je treba, da roditelji ili tutori prilože molbenicima izjavu, kojom se izrično dozvoljava mladiću polazak dotične škole i jamčiti za sav trošak, što bi isti prouzročio u zavodu.
9) Na obuh školnik morat će se mladići podvrići prijamnom izpitu u dokaz svoje pripravnosti za učenje.
Školska godina 1895-96. počne se u Gorici 6. novembra a na Grmu 4. novembra. O pobližih obavješnih radi polazaka škole na Grmu može se popitati kod političkih kotarskih obština.

Ost c. kr. namjestništva U Trstu, 2. septembra 1895.

FILIJALKA

C. KR. PRIV. AVSTR. KROHMINGOVA ZAVODA za trgovino in obrt u Trstu.

Novci za vplačila.

Table with 2 columns: V vrsta papirjih na, V zapisačkih na. Includes interest rates for 4-dnevni, 8-, 30-dnevni, 3-mesečni, 6-, 12-mesečni.

Okrožni oddel. V vrsta papirjih 2% na vsako svoto. V zapisačkih brez obresti.

Nakaznice

sa Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Troparvo, Beko kakor za Zagreb, Arad, Blediti, Gablonz, Gradec, Hermannstadt, Inomost, Celovec, Ljubljana, Lina, Olomoo, Reichenberg, Saaz in Solohrad, - brez troškoo.

Kupnja in prodaja

vrjednost, divja, kakor tudi vrnoženje kuponov 24-22 pri odbitku 1% provizije.

Pred u j m i.

Sprejemajo se vsakovrstna vplačila po pogodbi. Na jamčevne listine - negotni po dogovoru. E odprtega kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih - provizija po pogodbi.

Na vrstaštili obresti po pogodbi.

Vložki v pohranu. Sprejemajo se v pohranu vrjednost papirjih, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. - po pogodbi.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Trst, 31. januarja 1894. 2-24

Mi ne tražimo Bog zna: što od budućega plovana, ali da barem dobro poznaje naš jezik, to imamo pravo zahtjevati. I ovako nam je čudno, da se toliki svećenici biskupije moraju neprestano siliti, tako da jednici u kratko vrijeme obadju cilju biskupiji, dočim o se ljenju naših kapelana nikad se ništa ne čuje. Mi njin ne želimo nikakova zla, ali ipak bi nam bilo drago, da ih preselje u Krk, jer je jedino mjesto, gdje je manje potrebno poznavanje hrvatskoga jezika. Držimo, da kaž nisu nam na sramotu, niti bili niti u Krku, a ipak tamo bi se pokazali koristnijimi, jer njini nebi bilo potrebno toliko znanje našega jezika. Poznato nam je, da svi svećenici biskupije poznavaju dobro hrvatski i talijanski jezik, dočim naši kapelani kao vlasteoska djeca ne samo da ne poznavaju dobro hrvatski jezik, nego niti naše narječje, pak još k tomu neće ga niti da uče. Mi pak imamo pravo od biskupije tražiti, da nam šalje kapelane, koji dobro poznavaju naš jezik, jer oni nam moraju propovijedati, izpuvijekati nas, očitati nas kršćanski nauk itd., a kako će to činiti, kad neznaju naš jezik, niti imaju volje naučiti ga. Javna je tajna, da je nezadovoljstvo zbog raznih nezastuženih pretpostavljanja poznato i presvietlomu biskupu, koji u svojoj dobroti sve premjestaše da dovede i konsistorija skoprem mu je već više svećenika izjavilo, da je on bolje upoznao odnošaje ova biskupije u ovo kratko vrijeme, što je među nama, nego nekoli, koji već toliko godina sjede u konsistoriji; jer opet je javna tajna, da neki suđe više po srdcu nego po vrlinah, te zbog toga je među svećenstvom nezadovoljstvo. Neke su rudi ovih nekoliko redakah nitko ne uzruja, jer nisu bačene, iz zlobe; već da pomognu do dobara, pa da nestane obzira barem ondje, gdje mn neima mjesta, te da se svim jednakom mjerom mjeri; jer želimo vrude, da se među nas povrati nekadašnja sloga, radi koje bijasmo jednom na glasi.

(Ovo, što se tiče svećenstva, to pušćamo na odgovornost g. dopisnika, te to tišćamo, da nam se ne predbaci pristanost. Op. Ur.)

Malinska koncem kolovoza t. g. Većina dopisa s ovih strana, što ugledava svjetlo danje u junačkoj „Slogi“ našoj pošilje jeremijadami. Na žalost se ni ovaj iznimkom pohvaliti nemože. Nu k stvarli izmed Rieke i Krka plivo parobrod „Ugarsko-hrvatskoga društva“ tičič Malinsku i Omisliju. Prem ne rado, moramo naglasiti, da drugdje u svietu daleko bolje i udobnije, te sjegurnije putuju životinje nego kod nas - kršćani - stvorovi. - Tko to ne vjeruje, nek se potruđi i pogleda kako se putuje parobrodom „Sibil-om“ na rečenom pruzi, pa će se osvjedočiti o tom „fin de siècle“.

Parobrod taj ne odgovara apsolutno u nikomej pogledu potrebam. Dne 14 tek. mjeseca ostalo je na morskom gatu (molu) na Malinskoj dvadesetak putnika, jer parobrod bijaše natrpan tako, da je tko med putnike bacio jabuku, nebi stalno na tlo pala, već komu na glavu ili rame. U Omisliju dogodilo se isto. A to se gospodo događa kod držstva, koje na drugom mjestu u nazivu svojem - nosi naslov - „hrvatsko“.

Za nas nema parobroda, vele, dok za Arpadove sinove i teutonski življ jure izmenice svakog sata medju Riekom i Opacijom „Salonobiti“ za dvojicu, trojicu često, ili za malo njih. Pitam ja, što bi se dogodilo bilo rečenog dana, da se - u onaj čas slučajno - mirnomu elementu morskome prohtjeo malo divlje igre? Cvojekoljubni razlozi samo sklomni su me, da ovo napišem. Odlučujući faktori neska pak ovo promisle i stann na put neredu i predusretnu nesreću, koja bi mogla nastapiti, jer je kasno popodne k misi.

Netko mi reče, da je u pogodbi za ovu prugu parobrod „Ika“, ako je tomu tako, zašto se taj ne silje? Odgovor je na gospodi kod uprave držstva. X. Željznica Trst-Poreč-Kanfanar. Ministarstvo trgovine podielilo je poduzetnikom Antonelli u i Drossi-u dozvolu, da mogu započeti sa tehničkim predradnjama za uzko-pružnu željeznicu iz Trsta preko Motovuna u Poreč a odavde do Kanfanara ili do Pule.

Opet panflet. Fran Marotti iz Obrova izdao je opet proti g. zastupniku Jenku knjižicu, koja sadržaje sve ono, što je on do sada u talijanskom i slovenskom jeziku proti istomu gospodinu napisao ili dao napisati, i što bijaše rieču i činom oprovrugno. Značajno je, što u tom panfletu neima ni rieči o zadnjih zemaljskih izborih i o gđanom šurovanju „rodoljuba“ Frana Marotti-a sa glasovitim „Cartom Martinotičem“. Knjižica je proklamirarena, jer ne nosi naslova tiekarne, u piscana je li prevedena od osobe, koja služi Marottiu za novac i iz osrveha, bilo osobne bilo političke proti g. Jenku. U tom obziru mogli bismo kazati i više, ali za danas - pikuju. Buđe li baš nužno, govoriti ćemo jasnije. Mudrom i jedno oko dosta.

Sz otoka Krka piše nam prijatelj: Po-

zasto kovarstvo u gradu Krku? Hta bahato svoju glavu, jer poduprto sa svih strana i računajući na činovništvo, drži se sjegurnim pod okriljem obštine. Usuprot svim naredbam ministarstva osobito se iziču u tom kretanju dva pobornika poznatoga bivšega poreznoga činovnika Tedreza, to jest onaj brvastri kosioe turskih glava i jedan učitelj pučkih škola, koji se drže i označuju kao stanoviti dopisnici smradnog „Giorine Pensiero“, i znamo, gdje se vrta, kad dolazi u Krk na pregledanje poznati York. Jao si ga činovnik u Krku, koji nepuše u rog sa Talijani i koji se s njima nedruži. Ako dodje amo koji redki činovnik po imenu ili rodu naš i ako ne želi biti ocjeren pred svojimi poglavari putem blatnoga povinarstva i naročitim lažljivimi tužbami, mora da se liže Talijanom i da izbjegava jednostavno druženje sa Hrvat. Od mala naišli jedan činovnik, bi od jednoga Talijanci pozdravljen: „ho ti piacere di salutaria como uno dei nostri“. Na sudu se u obće izičie talijanstvo svakom prigodom, a osobito u vrijeme izbora. Čujemo, da se je netko taj izjavio proti hrvatskomu jeziku kod suda - premda ga on rabiti mora, jer vriedi i za njega ona poznata nekoga Tirolca: „strak je orak“. Netko da je psovao jednoga bivšega subuhodnoga činovnika, koji da je nepristano vodio iztragu proti Krčanom, koji sa bili napali Senjane i što nije imao dovoljno obzira (capit) prema Krčanom. Sudač je po rodu Hrvat i ništa, posve ništa drugo za nas. U narodnom pogledu do bi nam miliji svaki Napulitan, koji se ne bi samo u uredu protivio našem jeziku.

Osobitu ulogu igra po Krku i kod štura „Justa po Dubašnici“ neki naš odpadnik. On je „factotum della città“ i vele, da će postati velikim gospodinom; jer da je desni prijatelj zloglasnoga Yorka, te nerazrzdvi drugi i „lieber Bruder“ našeg poglavam, koji je u zadnje vrijeme izgubio psova porijenje Hrvata, te se pobelo e naše strane koješta naslućivati. Mi ne tražimo od činovnika, da budu naši, nego da pozniju i naš jezik i da budu jednako naklonjeni i pravedni Talijanom i Hrvatom. Našim prakrom u gradu i po otoku preporučamo, da malko bolje paze na sve i na svakoga, da saberu naročite slučajeve i izvjesto čim se štogod dogodi i kako se nekoja gospoda vladaju ravno u Beč naše zastupnike, jer sa vjekovitim obziri naći ćemo se jednoga dana praznih rukoh.

Obće objubljeni i vrli naš dr. Fabianić imenovan ješt liečnikom za Volosku obštinu, te preporučamo našim obštinskim zastupstvom po otoku; da se dogovore i sporazume na dobu, kako da više njih skupa dobjnu po jednoga valjanoga liečnika sa farmaceutičkim ormarom, jer je žalostno, da mi podupiramo našega glavnoga protivnika; tajnika lege, koji nas je usrećio tim društvom, koji je mnogo doprineo nam protivnomu pokreću krčkih Talijana, koji je svojim zagovaranjem pribavio ovih dana gradu Krku novoga velezaslužnoga gradjana farmaceuta Bonalda za nagraditi ga valjan za ono nekoliko mjeseci, koje je odvijedio u Rovinju zbog napadaja na Senjane; da pomazeš otag velikana, koji u gradskom zastupstvu zagovara tobožnju „avita coltura“ naše Istre i koji se nije Hrvatom Istre nikada prijaoim pokazao.

Za osvjestiti ga i dokazati mu, da živu na otoku u ogromnoj većini Hrvati, netreba pripraviti mu piće, kojim je jednom pokušao sebe usrećiti, nego dosta je izbjegavati njegova vrata, te služiti se drugdje, pa bilo to i u bližnjaj Rieci, što će biti lakko, kad bude, kako se nadamo, tamo i natrag plivio svagdanji parobrod. Krčani su nam se otudjili, pa okrenimo i mi njima ledje, te u naših pobredih mimoidimo Krčane i ne tustimo našim novcem naše protivnike. Neke dakle naše obšine u svoje vrijeme izaberu valjane, raznane, učene i poštene, zdravstvene izaslanike, koji da rukovode velevažno pitanje o naših liečnicih po otoku; jer tu se radi o našoj kozi.

Grad Krk, koji je združen sa Pantom i Vrbinikom u jedno zdravstveno okružje, od ciepio se na svoju ruku, i to kako čujemo, dogovorno sa c. kr. lošnjekim kotarskim poglavarom, proti ngovoru sklopljenu i imenovaó si jur svoja posebnoga liečnika. Krk može, on vam je, kako čujemo, postao municijih, te kad bi i hotio komesar uništiti nezakonita zaključke obštinskoga zastupstva, da to sada ne može, jer da Krk nije više podčestarija, nego municijih alla Lošinj, Cres i drugi gradici. Podčestarija, to je malo za naše „citadine“, njim se hoće postati neodvisnim municijem za zapovjedati blagdane ala Pirvano za vrijeme mira i rata. „Ki more i čak mu more“!

Grad Krk, kako rekossmo, već ima svojega posebnoga liečnika i nije ga dugo tražio, pak da misle sakupiti sva ona dva ili tri rodjena ili po ženi Krčana liečnika u gradu za imati svoje specialiste do potrebe na okupu. Dubašnjač, kako čujemo, da su se već dali zapeljati na led po nekakvoj „vero mudroj glavi“; pak bi se Krčanom htjelo uloviti u zanjaku i ostale otočane. Na oprezu braće;

mreže se spuštaju naokolo starodavnoga frankopanskoga otoka.

„Slovanški Svet“ u Beču. G. Fran Podgornik preslielo se ovih dana sa obitelji u Beč i tako će od sada izlaziti njegov list „Slovanški Svet“ u Beču, te ga i taj preporučamo našim čitateljem.

Vrućina. Nesnoama vrućina zavlada je zadnjih dana augusta i prvih dana tekućega mjeseca. Ovdje čotimo veća vrućina, nego li mjeseca julija i augusta. Uslijed nesnoame vrućina nastala je suša, koja će nanieti u našem Primorju velikiti šteta na polju i vinogradu.

30.000 for. iznaša glavni zgoditak srećke za gradnju crkve k carevom jubileju. Upozorjamo naše štovane čitatelja, da je vrućenje neoprovrživo već 12. septembra.

Poziv!

Pozivlju se p. n. g. članovi „Bratovštine hrvatskih ljudi u Istri“ na glavnu skupštinu, koja će se održavati u Narodnom domu u Kastvu dne 19. tek. mj. u 3 sata popodne sa sljedećim dnevnim redom:

- 1. Pozdrav: predsjednika.
2. Izvješće: tajnika.
3. Izvješće blagajnika.
4. Izvješće revizijsalnog odbora.
5. Izbor upravnog odbora.
6. Izbor revizijsalnog odbora.
7. Možebitni predlozi.
Dne 19. septembra 1895.
Kastav, dne 2. septembra 1895.
Predsjednik: Anto Turak.

Obznana

Upisivanje u c. kr. pripravnicu za učiteljsta u Kastvu obaviti će se dne 16. i 17. septembra o. g. Primaju se učenic, koji su popovljinim uspjehom dovršili pučku školu i navršili 14. godinu svoje dobe. Prijaviti može se i pišmenoj; tko se prijavi kasnije označenojga promjena, neće biti primljen.

Marljivo učenic dobe državnu podpora i do šestmjesечно oprošćenje, ako im toliko primanjkuje do zakonite dobe. Ravnateljstvo c. k. pripravnicu U Kastvu, 1. septembra 1895. Ivan Bunco v. r. ravnajući učitelj.

Oglas.

Dne 16. tek. mj. počima obuka na „delavskoj školi“ u Kastvu. Tko želi polaziti ovu školu, neka se oglašiti kod potpisanojga najkasnije do 15. tek. mjeseca, jer se kasnije prijavljene neće uzeti u školu. Ravnateljstvo delavske škole U Kastvu, 1. septembra 1895. M. Šepić.

Razpis natječaja.

Uslijed zaključka obštinskoga zastupstva na Voloskom od 14. augusta t. g. otvara se natječaj na mjesto obštinskoga tajnika za mjestnu obštinu Volosko-Opatija. Plaća spojena sa tom službom ustanovljena je na 700 for. godišnjih, izplativih u postecipatnih jednakih mjesetnih obrocih. Molitelji imadu najkasnije do 20. t. mj. podneti potpisanomu svječe molbe obložene izkazom dosadanjeg službovanja, podpunoj poznavanju u govoru i pisnu jezika hrvatskoga, talijanskoga i njemačkoga, ter drugim eventualnimi preporučnimu spisi. Glavarstvo obšine Volosko 1. septembra 1895. Načelnik: Dr. A. Stanger v. r.

Jajna zahvala.

Ucviljena sreća na nedoknačljivem gubitku premilog našeg supruga, odnosno tasta gospodina

Vjenceslava dra. Kronmüller-a

obštinskog liečnika u Kastvu najvredniji se zahvaljujemo častnoj mjestnoj gospodi svećenicama sa nadžupnikom na čelu, a potimce veleč. gg. Andriji Ščitaru, župniku u Klanj i Josipu Petranku, kapelanu u Zvoniočaj na vođenju tužnog sprovoda i obavljenju svetog čina; slavnomu obštinskom glavarstvu na darovanju krasnog vijenca na očaj; svim obštinskim činovnikom i mjestolom učiteljem, obštinskim zastupnikom, te ostaloj gospodi i punku, koji su nezabavnom našu m pokojniku izkazali posljednja počast, odprativ ga na vječni počinak. Harna našim i svakomu, koji je bilo kako nastojao predobromu pokojniku za života da blaži težku bol; a mrtvome da izkaže posljednju počast, kao što i da nas raztalosćene bješi u velikoj tuži našoj. Kastav dne 31. augusta 1895. Obitelj Kronmüller-ovi.

